

IKS loven – forslag til endringer

Høyringsforslag - Kommunal og moderniseringsdepartementet

Høyringsfrist 5. februar 2015

8 · TORSDAG 29. JANUAR 2015

EU-krav vil gi dyrere drift av IKS

Hvis interkommunale selskaper skal tilpasses EU-lovgivning, får de **DYRERE LÅN** og kan gå konkurs. Kommune-Norge er skeptisk.

Forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) betyr skam som et sekk på haring til kommuner-Norge, og som har skapt en del deppet i kommunene og IKS.

Om lag 240 interkommunale selskaper driver med markedsnære tjenester og vil bli berørt av en eventuell regelendring. Haringstøten er 5. februar. KS skriver på haringstøten at, med regelendringer går av hovedstyret sitt side.

Kommunale departementet har lenge vært i dialog med ESA om de interkommunale selskapene. Problemet for EU er at IKS er i praksis har kommunal garanti og ikke kan gå konkurs. Det gir dem en fordel framfor private selskaper, og vil kunne konkurranseskadede, fordi slike selskaper kan låne penger til lavere renter enn andre. Departementet skriver i haringstøten: «Endringer som gjennomføres gjennom ulike midler tilpasser enkelte selskaper/foretak framfor andre, kan ringjøre konkurranseskadede offentlig støtte etter EKS-avtalen artikkel 107, og er i utgangspunktet ulovlig, med mindre støtten er medlet av ESA og godkjent.»

– Ikke relevant for de fleste: Hovedstyret i KS er opptatt av at nødvendig tilpassing til EUs regelverk må sikre at de klare fordelene for kommunene ved å kunne organisere felles utfordringer gjennom IKS blir beholdt, sier KS-direktør Helge Skjold.

– En betydelig del av dagens IKS er et krytt til såkalt økonomisk aktivitet, hvor de hensynet til konkurransevordende tjenester som legger bak forslag til lovendring ikke er relevante. Vi forventer haringstøtte i tråd med det, sier Skjold.

Han mener at det å forandre IKS-loven for de selskaper som driver med oppgaver der kommunene har monopol, er lite

BENDELSE FORHOLDNING
KS er opptatt av at en nødvendig tilpassing til EUs regelverk må sikre at de klare fordelene for kommunene ved å kunne organisere felles utfordringer gjennom IKS blir beholdt.

DETTE ER FORSLAGET

- Departementet foreslår å endre IKS-loven ansvaret for et ubegrenset ansvar til et begrenset delt ansvar.
- Ubegrenset ansvar betyr at kommunene garanterer for IKS-ene ikke søsøkte grunns.
- IKS-ene skal ikke engang ha konkursforbud.
- Skrivregne gjelder for å ha bedre samarbeid mellom IKS-loven og EKS-aktens regler om offentlig støtte.
- Denne bestingen tilfører den som ble viktig for statens formålshensyn.
- Det foreslås også å ta inn nye bestemmelser om at IKS-ene skal ha finanslig egenkapital. Utbytte og endringer i eierskapsforhold, som skal bidra til bedre vern av kreditor når det gjelder finansinvestorforhold.

til forslagene om å endre IKS-lovgivningen.

Ordfører Bjørn Idberg (H) sier det er to momenter kommunestyret var opptatt av:

- Når IKS blir å betrakte som et normalt AS, er det da noe vi vil opprette IKS'er? Forhølet på de to organisasjonsformene blir så likt.
- IKS-ene kan som kommuner ikke gå konkurs, og har derfor gunstig renter på lån. Hvis de skal ut på det private markedet blir låsene sure 1-3 prosentpoeng dyrere. Dette stiller dem på like utgifter for økonomien, hvis IKS-er driver innen et selvstendige. Når det gjelder egenkapital vil utvalgene også gjøre utgifter.

Mange var også inne på at Norge som like-mekanismen i tillegg en EU-mekanismen selv til å tilpasse seg. Vi trenger ikke svekke alt som kommer fra den kanten bitt, var det flere som sa i debatten.

Partiet Sørst var også opptatt av at endringene av IKS vil utsette alle barns varelærte skritt i retning av en privatisering.

– Vi vurderer denne endringen til å være en god sak, og de spesielt utfordringssaker. Vi har stor beredhet som skal sikre depassert, og vi tror ved å at det må være nye større domene selskaper blir et AS, sier Idberg.

Asim kommune er en av de andre som har avlagt haringstøtte på forslaget. I vedlaget fra kommunestyret betyr det at kommunen ser behovet for å endre loven. Men forslaget om forrangig egenkapital vil kunne medføre økte kommunale utgifter, og kommunen kan bli berørt haringstøtten for å ikke å dekke dette punktet godt nok.

For å kunne støtte denne endringene.

«Det er naturlig at det skal være kryptert ik felle til investeringer og viden. Det er logisk grunn til å foretakbeholdt interkommunale selskaper med selskapskap på dette punktet, betyr det i haringstøtten.

– **Står for profesjonalisering** Professor ved Handelshøyskolen BI, Tone Stråten, tror det ligger et østke om endre profesjonisering bak endringen. Den mest vil det gjøre kommunene mindre økonomisk sikre.

– Dette vil beskytte kommunekassa gjennom å gjøre selskapene mer ansvarlige og styvesvalertene mer ansvarlige, sier Stråten til Klassekampen.

TORE HOLMSTAD, 700 00 266
OLEFETTE PEDERSEN, 500 27 040
ste.petter@nordhordland-region.no

Den internasjonale møtet og handelskammeren Grüne Woche samler hvert år politikere og næringslivet fra en rekke land – inkludert nordhordland.

Kritiserer Berlin-tur
Ordfører i Asim, Thor Hald (H), er kritisk til at en rekke ordførere sin ene dro til den store møtet og handelskammeren Grüne Woche i Berlin.

– Jeg fikk låne mye av et møtet med lokale mest og reiselivsoppløser fra Asim, Hald og Sjøndberg. Jeg prøvde dette møtet sammen en tur til massen i Berlin. I tillegg kostet turen penger, sier han til avisa Stordalens.

– Vi må vurdere om hva pengene skal brukes på. For eksempel kommer jeg ikke til å dra på ELPs årskonferanse på Island, supplerer Sjøndberg Ordfører Svein Olav Agnå (Ap).

Ats av 14 internasjonale ordførere ble sendt til Berlin. Organisasjonen Guldsmeden Østfold organiserer det hele, kommunene betalte det hele, kommunene betalte 5.000 kroner per deltaker.

– Turen var nyttig. Derfor er en tur og handelskammeret, sier Hald kryptert nettverk som kanskje kan brukes senere, sier ordfører og regionrådsleder Kjersti Nyhne (H) til avisa.

Søskenskap om ordførervorp

I skam kan det bli en familie-lyst om ordførervorp. Helge Arnes Sør-Trøndelag har Øystein Wigen blitt spurt av nominasjonskomiteen om å toppet Sp-lista til valget, etter som ordfører Jon P. Steady har

IKS-lova

- Er laga for selskap med meir enn ein eigar, og der alle deltakarane er kommunar, fylkeskommunar eller interkommunale selskap
- *§ 3.Deltakeransvar*
Den enkelte deltakar heftar ubegrensa for ein prosent- eller brøkdel av selskapet sine forpliktelsar.
- IKS kan ikkje gå konkurs - § 23 - det same gjeld eigarane
- IKS kan låna til same vilkår som ein kommune

Forslag frå departementet

- Endre IKS loven (§ 3)– frå ubegrensa ansvar til eit begrensa deltakaransvar (slik som i eit AS)
 - IKS lovens konkursforbud - § 23 vert også oppheva
 - Krav til eigenkapital, utbytte og innskottskapital
 - For å verna kreditorar i og med at selskapet kan gå konkurs

Grunngjeving

- Dagens IKS-lov kan vera i strid med EØS- reglane om offentleg støtte
 - Dette gjeld på område der IKS driv marknadsretta verksemd – konkurranse med det private
 - Viser til spørsmål frå ESA i 2004 – påfølgjande dialog og krav til endring i statsføretakslova
 - Var også varsla endringar i IKS-lova i (2005/2006)
- Også eit mål å sikra like konkurransevilkår mellom offentlege og private aktørar

Konsekvensar av forslaget

- Kommunalbanken kan ikkje gje lån til eit IKS med eit avgrensa ansvar
 - Dyrare lån
 - Ei mogleg løysing er at kommunestyra gjer vedtak om garanti for kvart einskild lån som IKS tek opp
- Krav til eigenkapital i selskapet
 - Ikkje utreda kva pensjonsforpliktingane vil ha å seia

IKS

- Dei fleste IKS driv ikkje marknadsretta verksemd
 - Lovpålagte oppgåver (renovasjon)
 - Eigenregi – tenester for eigarane av IKS
 - IKS i strid med offentleg støtte – lite problem
- Døme på tilfelle som ikkje er marknadsretta verksemd (ikkje økonomisk aktivitet)
 - Helse- og omsorgstenester som bygger på eit solidaritetsprinsipp
 - Undervisning og grunnleggande opplæring
 - Idrett og kultur
 - Avfall og renovasjon
 - Brannvesen

- Eit IKS er eit godt reiskap for kommunane til å bygge opp offentleg infrastruktur – i fellesskap
- Forslaget – gjer at det vert dyrare med eit IKS enn om kvar einskild kommune gjer det
- Sjølv med endring i kommunestruktur vil det sannsynlegvis vera trong for IKS

- KS Bedrift er fornøyd med at departementet fortsatt vurderer IKS som ei god selskapsform for kommuner, der rammene for eigarstyring er bygd inn i sjølve lova.
- KS Bedrift ser at det er nødvendig med nokre tilpasningar i IKS-lova, men at den valte løysinga ikkje er den beste
- KS Bedrift meiner det er unødvendig med så omfattande endringar fordi svært mange av dei berørte selskapa ikkje driv økonomisk aktivitet
- Alternativ – til forslaget og som KS Bedrift ber om:
 - Enten at IKS-lova vert reservert for selskap som ikkje driv økonomisk aktivitet, og at den delen som driv økonomisk aktivitet vert skilt ut i AS.
 - Eller innfører et skille i IKS loven for selskaper med økonomisk aktivitet og selskaper som ikke driver økonomisk aktivitet («to-spors system»).